

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio Galgaci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

venimentis, sonatum mitius ad dignitatem resimendam hortatur.

S V A S I O B E L L I C O N T R A Romanos Grauißima.

ORATIO GALGACI.

Ex Cornelio Tacito in vita Agrippine.

Inuentio argumentorum est à necessario, facili, adiunctis Personarum. Dispositio grauiora initio pramittit, nec tamen defleat in leuia. Elocutio grauis, nervosa, torrens, incensa, sublimis, sententiosa, hac oratio inter optimas, & grauißimas censeferi potest.

Exordium à spe & fiducia.

Quoties causas belli, & necessitatem nostram intueor, magnus mihi animus est, hodiernum diem, consensumque vestrum initium libertatis totius Britanniae fore. Nam & vniuersi seruitutis expertes, & nulla vltra terrae, ac ne mare quidem securum, imminente nobis clausa Romana. *Ille praelium, & que arma quae fortibus honesta, eadem e iam ignauis turissimae sunt.*

Priores pugnae quibus aduersus Romanos varia fortuna certarum est, spem, ac subsidium in nostris manibus habebant; quia nobilissimi totius Britanniae, eoque in ipsis penetrabilibus siti, nec seruitutem littora aspicientes, oculos quoque à contactu dominationis inuiolatos habebamus. Nos terrarum, ac libertatis extremos, recessus ipsae, ac sinus famae in hunc diem defendit. Nunc terminus Britanniae patet, atque omne ignotum pro magifico est.

Romanorum sauis dominatus.

Sed nulla iam vltra gens, nihil nisi fluctus, & saxa. Et inferiores Romani, quorum superbiam frustra per obsequium, & modestiam effugeris, apertores orbis, postquam cuncta vastantibus defueret terra, & mare scrutantur. Si locuples hostis est, auari, si pauper ambitiosi, quos non Oriens, non Occidens satiauerit. *Soli omnium o. es atq; in pram pari affectu concupiscunt. Auferre, trucidare, rapere fallis nominibus imperium, atque vbi solitudinem faciunt, pacem appellant.*

Liberi.

Liberos cuique, ac propinquos suos naturam charissimos esse voluit: hi per delectus alibi

seruituti auferuntur. Coniuges, sororesque, etsi hostilem libidinem effugiant, nomine amicorum, atque hospitum polluantur. Bona, fortunaeque in tributum egerunt, in annonam frumentum: corpora ipsa ac manus, siluis ac paludibus emuniendis verbera inter, ac contumelias conterunt. *Nata seruituti mancipia semel veniunt, atque vltro à dominis aueruntur. Britannia seruitutem suam quotidie emittit, quotidie pascit.* Ac sicut in familia recentissimus quisque seruatorum, & conseruis ludibrio est, sic in hoc orbis terrarum veteri famulatu, noui nos, & viles in exilium perimur. Neque enim aza nobis, aut metalla, aut portus sunt, quibus exercendis referemur. *Virtus porro, ac ferocia subiectorum ingrata imperantibus. Et longinquitas, ac secretum ipsum, quo tutius, eo suspectius.* Ita sublata

Brigantes populi.

spe veniae, tandem fumite animum, tam quibus salus, quam quibus gloria carissima est.

Brigantes foemina duce, exuere coloniam, expugnare castra, ac nisi felicitas in foecordiam vertisset, exuere iugum porcuere: nos integri, & indomiti, & libertatem, non in praesentia laturos, primo statim congressu, vnde offuscandamus, quos sibi Caledonia viros seposuerit. An eandem Romanis in bello virtutem, quam in pace lasciuiam esse creditis? *Nostris illis discessionibus, ac discordiis clari, vitia hostium in gloriam exercitus sui vertunt: quem contractum ex diuersissimis gentibus, ut seget hostes.*

Discordia ciuium non seget hostes.

quam seruos, fide, & affectu teneri putatis. *Metus, & terror est, infirma vincula charitatis. Quae vbi remouebis, qui temere deficiunt odisse incipient: omnia victoriae incitamenta pro nobis sunt.* Nullae Romanos coniuges accendunt, nulli parentes fugam exprobraturi sunt: ac nulla pleiisque patria, aut alia est. Paucos numero circum trepidos ignorantia, coecum ipsum ac mare, & lyliuas ignota omnia circumspicentes, clausos, quodammodo, ac victos alij nobis tradiderunt. Nec terreat vanus aspectus, & auri fulgor, atque argenti, quod neque tangit, neque vulnerat. In ipsa hostium acie inueniemus nostras manus.

Agnoscent Britanni suam causam: recordabuntur Galli priorem libertatem, detulerint illos ceteri Germani, tanquam nuper Vespasiani

reli-

reliquerunt. Nec quicquam ultra formidinis, vacua castrilla, senum coloniae, inter male parentes, & iniuste imperantes agra municipia, & discordantia. Hic dux, hic exercitus: ibi tributa, & metalla, & caetera seruientium poenae, quas in aeternum proferre, aut statim vicisci, in hoc campo est. Proinde ituri in aciem, & maiores vestros, & poteros cogitate.

OECONOMIA
orationis.

Necessitas
inuenta.

I. Exordium à spe, & fiducia: & potentissimum argumentum necessitas, τὸ δ' ἀνοχὺς ἐδύρετόν ἐστι τὸν θεόν, quod ait Aeschylus in Prometheus.

II. A superbia, fastu, & insolentia Romanorum, qua res ad ingenuas mentes ulcerandas potentissima est: hinc se origit inuenta grauis, & amarulenta in eorumdem auaritiam rapinas, crudelitatem, qua omnia grandibus, & a reuotis sententiis, quasi amento vibrata animis deseguntur sensibus.

III. Et ne dum ad pompam hac dicta videntur, succedit enumeratio detrimentorum grauissimorum, qua ornatur per nichesin. Tum acre illud comparatum ductum à mancipijs potremo loco intentatur, quasi fulmen. Et quid grauius dici poterat. Mancipia semel vaneunt, Britannia seruitutem suam quotidie emittit.

Necessitas
fortes facit.

IV. Omni spe solatii in tantis miserijs exclusa vehementer urget, & incendit spem ex ipsa desperatione eliciendi. Senec. l. i. ad Neronem. Acerrima virtus est, quam extrema necessitas extundit.

V. Argumentum est à minori ad maius. Nempe stimulantur exemplo inferiorum: ijs apposite narratis. affertur quod brigantium oppidum Rhetia, duce scamina pro libertate fecerit.

VI. Exrenuantur hostes Romani, qui plus terroris habent quam virtutis, alienis, ut ait, discordij clari. Similia habet Demosthenes Olynthiaca secunda numero 8. & 9.

VII. Adiunctum person. in Britannis, praclara ad bellum incitamenta ultimo loco afferuntur.

VIII. Minuitur terror hostium, praclara, & excelsa spes proponuntur credularum mentium illocabra, & saepe ἀγρυπνοῦντων ἐνύπνια.

IX. Per oratio acris, & velox, per Amibon bonorum, & malorum.

DISSVASIO

ORATIO MARCI VALERIJ CORVINI Dictatoris, ad conuictos, & seditiosos milites, qua dehortatur à pugna contra patriam.

Inuentio argumentorum est ab adiunctis rerum, & personarum.

Dispositio sensim graditur ad maiora.

Elocutio est grauis, & splendida, & vt in re subita fieri oportuit, concisa.

DEos immortales, Milites, vestros publicos, meosque ab vrbis proficiscens ita adorauit, veniamque supplex poposci, vt mihi de vobis concordiae partem gloriam, non victoriam darent. Satis sunt, eritque, vnde belli decus pariat: hinc pax petenda est. Quod Deos immortales inter nuncupanda vota expoposci, eius me compotem voti vos facere potestis, si meminisse vultis, non vos in Samnio, nec in Volscis, sed in Romano solo castra habere: si illos colles, quos ceruicis patriae vestrae esse, si hunc exercitum ciuium vestrorum: si me Consulem vestrum, cuius ductu, auspicioque, priore anno, bis legiones Samnitium fudistis, bis castra vt cepistis. Ego sum M. Valerius Corvinus, Milites: cuius vos nobilitatem beneficijs erga vos non iniurijs sensitis: nullius superbiae in vos legis, nullius crudelis Senatus consulti author: in omnibus meis imperijs in me seuerior, quam in vos. Ac si cui genus, si cui sua virtus, si cui etiam maiestas, si cui honores subdere spiritus potuerunt: ijs eram natus: id specimen mei dederam, ea aetate consulatum adeptus eram, vt potuerim, tres & viginti annos natus Consul patribus quoque ferox esse, non solum plebi. Quod meum factum, dictumve Consulibus grauius, quam Tribuni audistis: Eodem tenore duos insequentibus Consulatus gessis: eodem haec impertosa dictatura geretur, vt neque in hos meos, & patriae meae milites mitior, quam in vos (horreo dicere)

Ex Livio
lib. 7. c. 40.

Nobilitatem
moderatam

Imperij
seueritas